

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

I. Qvomodo Existentia Dei Rationibus Naturalibus Atheo ostendi possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIAE SELECTAE
EX
VNIVERSA THEOLOGIA
S. THOMÆ AQUINATIS.
EX PRIMA PARTE.

CONTROVERSIA I.
EXISTENTIA DEI.

Quomodo Rationibus naturalibus Atheo ostendi possit.

Etiam si Adversarius in Praefatione sua monuerit, pro veritate pugnare sibi constitutum esse, tamen in primo conflictu videtur propositi sui fuisse oblitus: nam assertionem illam, quod fuerint possibiles generationes infinitae ab aeterno, quam ipse asseverat, à P. Haunoldo lib. 1. n. 19. falsò attribui Angelico Doctori, P. Haunoldus vel non attribuit S. Doctori, vel non falsò. Si enim propositio illa accipitur ab Adversario de possibilibus generationibus, ab aeterno sibi Succedentibus, tunc non attribuitur falsò; cum S. Thomas 1. p. q. 46. a. 2. ab ipso met. Adv. relatus, maximopere contendat, potuisse Mundum existere ab aeterno, & in illo dari generationes Infinitas successivas. Si autem intelligatur de possibilibus generationibus infinitis non successivis, sed simul existentibus, per modum causalitatis requisitae ad unum aliquem effectum, (prout ab Adversario intelligi patet ex thesi contextu, & duplici testimonio, quo illa ex Jo. à S. Th. & ex ipso S. Th. tanquã falsam improbat) tunc falsum est, quòd à P. Haunoldo attribuitur Angel. Doctori, cum expressè addat particulam successivas, dicens: Multorum est opinio post S. Thomam q. 46. a. 2. & Philosophum 8. phys. & 1. de Caelo. possibiles fuisse generationes NB successivas infinitas ab aeterno. Verum Adversarius militari stratagemate eliminavit particulam successivas ex verbis P. Haunoldi, & ideo ego debui primùm inquirere, quo sensu mutilata prior assertio ab illo intelligatur.

2. Nunc non aliam adhuc Vim Veritas à propugnatore suo passa sit, videamus: referam autem (cum bona Venia mei Venerandi Magistri P. Haunoldi, Viri ex communi & publico hominum testimonio in Theologiae myste-

ria acuti sui ingenij acie profundè penetrantis) propria Adversarii Verba, qui Theses suas ita auspicatus est. [Non penetravit Haunoldus tres illas S. Thomae rationes, quibus hic q. 2. a. 3. existentiam DEI demonstrat, se fundans in repugnantia processus in infinitum: dum lib. 1. Theol. specul. n. 19. opinione asserente, possibiles fuisse generationes infinitas ab aeterno, quam Angelico Doctore falsò attribuit, deterritus aliò confugit.] Inprimis existimo, Veritatem propter ejusmodi exordium, verecundo quodam rubore suffusam esse, eodemque vultu aliarum quoque Thesium similia inauspicata auspicia legisse. Deinde non invenio ullum propugnaculum, vel argumentum, quo Adversarius in his verbis, non penetravit Haunoldus tres rationes S. Thomae, sed deterritus aliò confugit, aliquam Veritatem tueatur. Nam ab ipso in defensionem veritatis in tota thesi sua nihil aliud video praestitum, quam quòd exscripserit duos textus, unum ex Ioanne à S. Thoma 1. p. q. 2. disp. 3. a. 2. n. 19. ubi ait, Licet sit opinio, an possint dari infinita per modum effectus, non tamen per modum causalitatis requisitae ad unumquemque effectum, sic enim nunquam esset determinatus, & novus effectus, si non esset finis in his, quae requiruntur ad causandum, & de hoc non est opinio. Addit Adversarius: ut male supposuit Haunoldus: repono ego: ut hoc suppositum malè imposuit adversarius Haunoldo: quia, ut dixi, P. Haun. per particulam Successivas solummodo indicavit opinionem, quae admittit infinitos effectus, successivè productos, non autem infinitas causas, simul operantes, & necessarias per se, ad productionem alicujus determinati ac novi effectus, quarum solarum possibilitatem (non autem successivarum, vel causarum per accidens praeteritarum, & non amplius per se influentium) negat S. Thomas in altero textu, rursus impertinenter ab adversario relato ex 1. p. q. 46. a. 2. ad 7. Ubi inquit S. D. [In causis efficientibus impossibile est procedere in infinitum per se, ut puta, si causae, quae per se requiruntur ad aliquem effectum, multiplicarentur in infinitum. Sicut si lapis moveretur à baculo, & baculus à manu, & hoc in infinitum

A Sed

Sed per accidens in infinitum procedere in causis agentibus, non reputatur impossibile, ut putatur, si omnes causas, quae in infinitum multiplicentur, non teneant ordinem, nisi unius causae, sed earum multiplicatio fit per accidens. Sicut artifex agit multis martellis per accidens: quia unus post unum frangitur. Accidit ergo huic martello, quod agit post actionem alterius martelli. Et similiter accidit huic homini, in quantum generat, quod sit generatus ab alio &c.]

3. Sed quid haec prosunt Adversario ad profundam penetrationem trium rationum S. Thomae sibi contra P. Haunoldum arrogandam? Quid ad probandum P. Haunoldi terrorem, & fugam? An forsan hic ideo fugit, quia tres rationes S. Thomae fundatas in repugnantia processus in infinitum in causis per se subordinatis, & quoad simultaneum actualemque influxum necessariis, ut ponatur novus effectus, non ex instituto retulit, sed ut jam communiter notas ac Philosophis, in Metaphysica existentiam DEI demonstrantibus, ultro relictas, supposuit? Verum sic inferri posset, etiam Adversarium fugisse ab alijs duabus Rationibus S. Thomae, quas S. D. prioribus tribus loco cit. subiungit, & ab illa, qua usus est lib. 1. contra Gent. c. 13. in fine. Cum nullius istarum Adversarius mentionem faciat, An ideo fugit P. Haun. quia Atheo volenti evitare processum in infinitum in causis per se subordinatis, à S. Thoma ut impossibilem obiectum, per suam argumentationem, & specialem rationem, effugium praclusit? Atqui hoc etiam fecit ipse S. Thomas per illas alias rationes, ab Adversario praetermissas, & ab omni impossibilitate processus in infinitum independentes.

4. Quia enim Atheus posset dicere, à se solummodo supponi processum in infinitum in causis successivis, & postquam aliqua causa est producta, eam, sicut opus artificis, sine ulteriori ope & conservatione artificis, tamdiu seipsa persistere, donec ponatur aliquod contrarium, vel destructivum illius, ut adeoque quando ipsa agit, non habeat opus alià causà primà, vel infinitis per se subordinatis ad retinendam suam propriam existentiam; ideo etiam ut possibili concessio processu in infinitum in causis successivis à S. Thoma, & à P. Haunoldo transmissio, ipse ulterius ostendit ratione quoad efficaciam ab Adversario non impugnata, multò minus expugnata, quod infinita collectio causarum praeteritarum, seu successivatum, indigeat aliquà causà per se, quae sit extra totam illam collectionem, adeoque nullam aliam causam etiam per accidens supponat, sed sit penitus improducta. Et hoc non est aliò confugere, vel non penetrasse tres rationes S. Thomae, sed est Atheo duntaxat fugam pracludere per ostium, quod falsò putabat à S. Thoma sibi apertum, concessione possibilis processus in infinitum in causis successivis: dum adhuc urgetur Atheus, ostendendo, eum frustra asserere

creaturas, successivo influxu ab aeterno se propagantes, & solum in conservando secundum attentatum effugium ab omni causa independentes, ut evitet causam per se necessariam, ab alia improductam, & infinitas per se subordinatas, quarum implicantià S. D. demonstravit necessitatem causae primae, ac improductae.

5. In quem finem, & ad praedictum effugium pracludendum, sic etiam contra Atheum argumentari licet sine fuga propriae suspitione. Si creatura in conservando non indiget alià causà conservativà, & haec iterum alià usque dum perveniat ad aliquam causam primam, vel ad infinitas per se, sequitur, quod quia Corpora Coelestia, utpote ad generationem ac conservationem aliarum creaturarum semper necessaria, & quoad substantiam ex defectu principij vel qualitatis contrariae semper incorrupta, eadem, ab aeterno secundum Atheum existerent, hoc ipso semper existerent in conservari; & si res in conservari existens pro tunc non indiget causà productivà, hoc ipso etiam nunquam fuerint producta ab alio, consequenter existerent semper à se; ergo vel debet fateri Atheus, dari ensi se, quod est directè contra negationem existentiae DEI sub conceptu *Entis à se*, seu *Improducti*, vel *Occlusum* est illi suum effugium, quo volebat evitare necessitatem admittendi Causam Primam, vel infinitas per se. Plures alias demonstrationes, quibus vel hoc ipsum effugium praepeditur, vel per abundantiam existentiae DEI immediatè convincitur, nempe omnino quindecim, partim physicas, partim morales, fusè & efficaciter prosequitur Lessius lib. 1. de Providentia Numinis cap. 2. quae apud ipsum legi possunt, mihi enim sufficit ostendisse, tres rationes S. Thomae, fundatas in repugnantia processus in infinitum in causis per se; à P. Haunoldo rite penetratas, & contra non observatum ab Adversario effugium Athei speciali ratione vallatas, non autem per fugam desertas esse; neque enim ad hanc primum esse P. Haunoldum, experietur Adversarius, pugnà pro Veritate deinceps protractà.

CONTROVERSIA II.

ESSENTIA DEI.

An sit formaliter aliud praedicatum Essentiae, & aliud Natura Divina.

6. REtè docuit P. Haunoldus l. r. n. 14. & 66. Conceptum quidditativum DEI in ratione Essentiae constitui per *Ens à se*, & in ratione Natura per *esse à se intellectivum*. Etiam enim non detur in DEO potentia physice productiva ipsius Intellectionis & Volitionis Divinae, non tamen hinc contra omnium Fidelium sensum sequitur, non dari Naturam, vel hanc, aut contendit Adversarius, non distingui ratione